

Sanatçı

Cahit Berkay

Fahri Doktora Töreni 7 Mart 2019

Sinema ve Müzik Söyleşisi 28 Nisan 2019

SÜLEYMAN
DEMİREL
ÜNİVERSİTESİ

SÜLEYMAN
DEMİREL
ÜNİVERSİTESİ

SANATÇI

Cahit BERKAY

Fahri Doktora Töreni
Sinema ve Müzik Söyleşisi

Kurumsal İletişim, Araştırma ve
Uygulama Merkezi
(KİMER 2019)

Editör

Prof. Dr. Bilge HÜR MÜZLÜ KORTHOLT

Redaksiyon

Yasemin GÜRKAYNAK

Fotoğraf

Soner ARIK
Orhan YALÇIN
Mustafa YAYLALI

Tasarım & Uygulama

Elif TÜRK

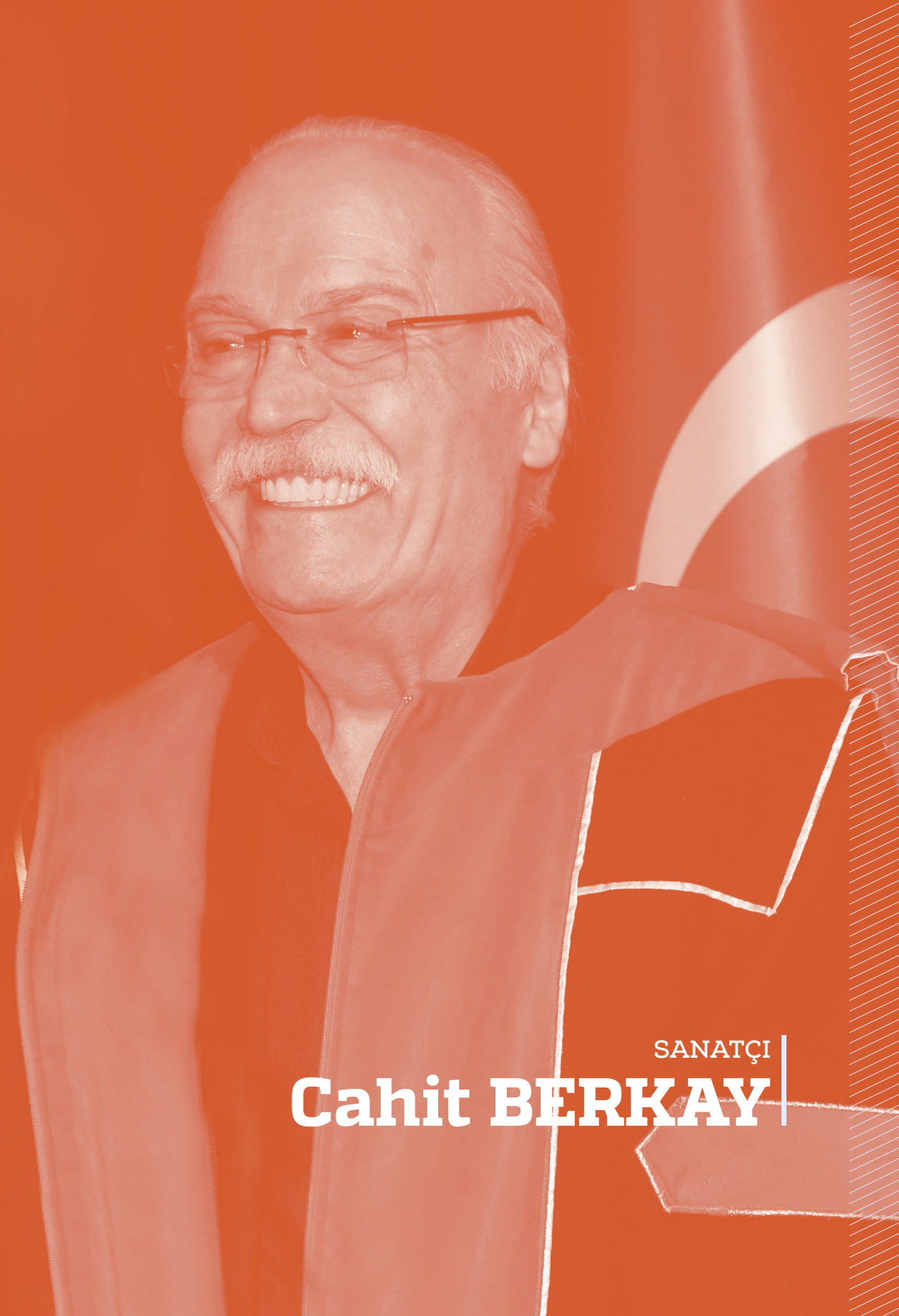
Baskı

Deva Matbaacılık ve Reklam Hizmetleri
Maltepe Mah/Semt Davutpaşa Cad. Tim-1 6/299
Telefon:0212 565 00 96 / Fax: 0212 565 00 98

ISBN: 978-605-9454-41-4

Kasım 2019
1000 Adet Basılmıştır.

Süleyman Demirel Üniversitesi Yayınıdır.

SANATÇI

Cahit BERKAY

Bu kitapçık, Cahit Berkay'a "Fahri Doktora" payesinin sunulduğu törenin anısına düzenlendi.

Süleyman Demirel Üniversitesi tarafından, Türk sinema ve müzik tarihinin önemli isimlerinden Sayın Cahit Berkay'a "Fahri Doktora" payesi 07/03/2019 tarihinde bir törenle takdim edildi. Törende, Üniversitemiz Akademik Oda Orkestrası, besteleri Cahit Berkay'a ait olan film müziklerinden sırasıyla 'Devlerin Aşkı', 'Dila Hanım' ve 'Çiçek Abbas'ı yorumladılar. 'Al Yazmalı' isimli son eserde Berkay, curasıyla Akademik Oda Orkestramız'a eşlik etti. Tören, Üniversitemiz Radyo-Televizyon Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından hazırlanan Cahit Berkay'ın özgeçmişini içeren film gösteriminin ardından, üniversitemiz rektörü Sayın Prof. Dr. İlker Hüseyin Çarıkçı'nın konuşması ve üniversitemiz Güzel Sanatlar Fakültesi'nin önerisi, üniversitemiz senatosunun kararıyla Sayın Cahit Berkay'a verilen Fahri Doktora kararını okumasıyla devam etti.

» Rektör

Prof. Dr. İlker Hüseyin ÇARIKÇI;

Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İlker Hüseyin Çarıkçı:

"Sayın Valim, çok değerli üstadımız Cahit Berkay hemşerimiz, çok değerli öğrenci arkadaşlarım, akademisyenler, konuklarımız..."

Biz, Cahit Berkay'ı burada gördüğümüz için çok mutluyuz. Bizim üniversitemiz açısından unutulmayacak günlerden bir tanesi oldu aslında. Tekrar can-ı gönülden hoş geldiniz diyoruz. Bizi çok onurlandırdınız. Üniversitemiz Senatosu'nun kararını huzurunuzda okumak istiyorum:

Sayın Cahit Berkay,

1965 yılında başladığınız profesyonel müzik yaşamınız boyunca Türk gençliğine ve müziğine kazandırdığınız yeni soluk; dünün ve bugünün gençlerine rol model olan başarılı sanat yaşamınız, yarattığınız çok sayıdaki film, dizi ve belgesel müzikleriyle Anadolu ve Türk müziğini ulusal ve uluslararası sanat camiasındaki temsil gücünüz, milyonlarca kişiyi etkisi altına alan 'Anadolu Rock' türünün ülkemizdeki ilk temsilcilerinden biri olunuz, müzik yolu ile Türk folklorunu dış dünyaya tanıtmanız ve tüm bu sanat çalışmalarınızın ülkemize sunduğu değerler, almış olduğunuz pek çok ulusal ve uluslararası ödül, Anadolu ezgileri ve folklorunu kullanarak evrensel müziğe kattığınız yenilikler nedeniyle Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin teklifi ve üniversitemiz Senatosu'nun 20 Aralık 2018 tarih 500-21 sayılı kararı ile şahsınıza "Fahri Doktora Payesi" takdim edilmiştir.

Süleyman Demirel Üniversitesi ailesi olarak entelektüel, girişimci ve çok yönlü bakış açınızla Türk müziğine ve sanatımıza kattığınız değerler bundan sonraki yıllarda da artarak devam etmesini temenni eder başarılar dileriz."

Cahit Berkay

Fahri Doktora Töreni

7 Mart 2019 – Prof. Dr. M. Lütfü Çakmakçı Kültür Merkezi

Cahit Berkay'ın Fahri Doktora Beratının kendisine sunulmasından sonra yaptığı konuşma:

Dr. Cahit Berkay:

“Sayın Valim, Sayın Rektörüm,

Ben de sizlerden birisi olduğuma göre sayın meslektaşlarım, arkadaşlarım diyebilirim her halde tüm öğretmenlerimiz ve sevgili talebelerim...

Yaşamım boyunca çok heyecanlandığım etkinliklere katıldım. Ama gerçekten hiç-biri bu derecede değildi. Elim ayağım fena hâlde titriyor.

Yani her şeyden önce böyle bir titre... Böyle bir doktor, fahri doktora... Nasıl söylemem gerekiyor? “Fahri doktor” oldum değil mi şimdi ben? Yani bu benim için çok büyük onur. Süleyman Demirel Üniversitesi'nden bunu almak... Yüreğimden, her şeyimle teşekkür ediyorum. Sağ olun... Biraz böbürlenmek gibi olacak ama evde yüzlerce ödül var. Çeşitli plaketter, heykelcikler, diplomalar... Ama bu, evimin en güzel yerine girecek, en güzel yere asacağım o diplomayı.

Ben on üç yaşındayken Isparta'dan ayrılmıştık ailecek. İstanbul'a göçtük. Şimdi yetmiş üç yaşında çok güzel bir vesileyle buradayım. Isparta'dayım. Tekrar teşekkür ederim.

Demin görselde paylaştığım bir şey vardı. Onu tekrarlayacağım. Şimdi gerçekten eğer bu noktaya geldiysem ve böyle onur ödülleri alabiliyorsam bunun, daha önce dediğim gibi beslenme çantasını doğru kurmakla ilgisi var. Sanatın hangi dalında olursanız olun beslenme çantası önemlidir. Bu, Türkiye'deki, ülkemizdeki insanların ürettikleri bütün sanat ürünlerini kapsar. Mesela ben müzisyenim ve deli gibi kitap okurdum. Örneğin bir Yaşar Kemal kitabı bizim, Moğollar'ın, türünü ve nereden nasıl gitmeleri gerektiğini göstermiştir. Biz o görüntüyü gördük kitapta. Yazılı bir şey ama biz oradan öyle bir görüntü çıkarttık.

Kitabın ismi "Üç Anadolu Efsanesi"... Ağrı Dağı Efsanesi... Üç bölümdü kitap. Ağrı Dağı Efsanesi, Alageyik Destanı... Biz bu ikisini müzikledik.

Bu '69-'70'de yaptığımız parçaları büyük festivallerde vb. bugün hâlâ çalışıyoruz. Yani gençlerimiz için. Her halde üçüncü kuşağa hitap ediyoruz şimdi. O beslenme çantası sadece çalıştığın meslekle, o alandaki üretilmişleri tanımak, onları öğrenmek ile ilgili değil. Mesela bir sinemacının iyi bir sinema ürünü verebilmesi için edebiyatı çok iyi takip etmesi lazım. Şiiri bilmesi lazım. Ama önce kendi kültürümüzün üretimi olan kitaplar, şiirler, müzikler... Müziği bölmeyeceksin. Yani batı müziği tamam. Kendi müziğini tanıyacaksın, klasik müzik örneklerini tanıyacaksın, hem de bizim klasik Türk müziğini tanıyacaksın. Bunların hepsinde bir ders yatıyor. Onları tanı-

yıp, özümseyip önce sen kendi kültürünü tanıyacaksın, özümseyeceksin ondan sonra istersen üzerine Amerikan kültürü koy, Çin koy, Hint koy ben sana şapka çıkarırım. Ama eğer bir şey olmak istiyorsan uzun lafın kısası Nazım Hikmet'i de tanıyacaksın... Müzisyensen, Yaşar Kemal'i tanıyacaksın, Ruhi Su'yu tanıyacaksın, Pir Sultan'ı tanıyacaksın, Karacaoğlan'ı tanıyacaksın, Mevlânâ'yı tanıyacaksın hepsini tanıyacaksın. Gör bak ne oluyor o zaman... Özümseydiğin zaman ilk özgün ürünleri vermeye başlayabiliyorsun. Tavsiyem budur gençler... Tekrar teşekkür ediyorum."

SDÜ-RATEM tarafından hazırlanan, özgeçmişinin yansıtıldığı filmde Cahit Berkay, Isparta yılları, Yeşilçam ve Moğollardan oluşan hayatının önemli kilometre taşları ile ilgili anılarını bizlerle paylaştı:

“Isparta Yılları”

Berkay:

“Senirkent’liyim. 3 Ağustos 1946, Senirkent. Ama nüfusum orda. Doğumum Isparta’da oldu. Orda bir evimiz vardı. Orda doğmuşum. Hatta bir vesileyle ben yurtdışındayken ‘saat kaçta doğdum’ diye bir soruya cevap vermem gerekti... Paris’teyim. Annemi aradım, rahmetliyi... “Anne” dedim “ben kaçta doğdum?” “Valla oğlum” dedi... “Bilmem... Sabaha karşı” dedi.

Fakat ben Isparta’ya en son gittiğimde Isparta’yı tanıyamadım. Yani bir kere olağanüstü büyümüş, bütün Anadolu şehirleri öyle. Bir değişime uğramış Isparta... Mesela benim doğduğum ev yok. Biz İstanbul’a taşınırken annem babam sattılar o evi. Kime sattılar onu bilmiyorum. Daha sonra ev yangın geçiriyor. O yangından sonra uzunca bir süre harabe hâlde kalıyor. Hemen evimizin arkasında hamam vardı. Hamam duruyor hâlâ. Hamamın külhanıyla bizim ev böyle karşı karşıyaydı. Hatta gene bizim eve bakan tarafta, o külhanın sol tarafında boş bir arsa vardı. Külhanda yakılacak olan kütükler, çam ağacı kütükleri kamyonla oraya gelirdi. Ateşçi onu oradan alıp, ocağa atıp hamamı ısıtacak...

Ben o bahçeye girip, çam ağaçlarının böyle kalın kabukları vardı, onları sökerdim ve onlardan kayık yapardım. Çam ağacı kabuğundan kayıklar...

Annem, babam terzi... Ama tüccar terzi... Malzemeyi, yani kumaş, iplik, düğme ne varsa gidiyorlar İstanbul’dan alıyorlar, müşterilerine kumaş seçme imkânı tanıyorlar. İşte onlara ‘tüccar terzi’ denir. Her İstanbul’a gidip gelişlerinde bana bir hediye gelirdi. Bir keresinde teneke trampet, bir keresinde ağız armonikası, bir keresinde mandolin, bir keresinde radyo geldi eve. Ne bileyim bir keresinde şey geldi... Buzdolabı.

Şimdi o radyonun, çocukluk anıları anlamında bende çok büyük bir izi var. O zaman bir tek Ankara’dan yayın yapıyor, kısa dalga mı uzun dalga mı? Çatıya anten kondu, Pazar günleri sabah on buçukta mı onda mı, “Yurt’tan Sesler” programı var. Türkü programı. İşte o dönem böyle yeni türkülerin devşirildiği dönem. Ve dolayısıyla da her programda yeni bir

türkü... Onu heyecanla bekliyorum.

Benim kulaklar da bizim teyp gibi o zaman... İşte o türküyü hemen anında ezberine alıyorsun. Mızıkayla çalınmaz gerçi ama çalmaya çalışırdım yarım yamalak. Ama mandolin geldikten sonra onunla epey çaldık. Özellikle, Muzaffer Sarısözen Programı benim türkülerle olan haşır neşirliğimi kurdu, öyle bir altyapı...

İşte, yıllar geçti profesyonel olduk, yıllardır müzik yapıyoruz. Kalıcı bir şeyler yaptığımızı sanıyoruz. Ben hep şunu söylerim: O radyo programı bana türküleri sevdirdi ya, Türkülerle beni tanıştırdı ya... Ve ben bes-teciyim, özgün besteler yapıyorum...

Hep şunu söylerim: Sen kardeşim; yalnızca müzik değil, daha doğrusu sanatın hangi dalı olursa olsun istersen ressam ol, istersen heykeltıraş ol, istersen sinemacı ol, istersen atıyorum şair ol, yazar ol, ne olursan ol, sen önce kendi kültürünü çok iyi tanıyacaksın. Tanımak yetmiyor; onu özümseyeceksin. Özümседikten sonra sen eğer o dalda verimli üreten birisi olma yolunda gidiyorsan işte orada sen doğru bir iş yapmışsındır.”

Yani, uzun lafın kısası beslenme çantasını iyi kuracaksın.”

“Yeşilçam”

Berkay:

“Filmlerde şöyle bir şey vardı... Yeşilçam’da tabii ki filme özgü müzik yaptırmak istiyorlardı. Fakat öyle bir hızlı çalışma temposu var ki... Bir filmin yapımına bir ay

süre tanınıyordu. Bunun yirmi gününde film çekiliyordu, geri kalan bir hafta on günü içinde de filmin laboratuvar işlemleri, filmin montajı, filmin seslendirmesi, müziklenmesi, efektlerinin yapılması gerçekleşiyordu. Yani ‘motor’ dendikten bir ay sonra film vizyona giriyor, sinemada oynamaya başlıyordu. O yüzden hızlı çalış-man lazım.

İşte benim adım çıktı, ‘iki günde müzik yapan adam’a...

Koskoca filme iki günde müzik yapıyorum... Yapıyorum ya, gene yaparım. Vereceksin kendinden, böyle onun angarya bir tarafı var. O angaryayı üstleneceksin yani... Çünkü Türkiye’de, Yeşilçam özellikle o dönemde bütçe anlamında çok küçük bir pay ayırılırdı müziğe. Ama sevdiğin bir iş, parasını düşünmüyorsun ki... Bir de o kadar zor şartlarda çalışıyorsun ki bugünkü imkânlarla karşılaştırdığın zaman ‘nasıl yaptınız kardeşim!’ deniyor... Giriyorsun, stüdyoda bir tane kulaklık kutusu vardı yıllarca... Necip abi, kulakları çınlasın... Ve hücum kayıt yapıyorsun. Bir seferde sahenenin tamamını, ritmini denk getirmen gerekiyor. Müzik kaydederken başında ‘bir, iki, üç, dört’ diye sayma şansın yok. Böyle... Şu hareketle kaç-kaç yapıyorsun, o tempoda müziğe girmen gerekiyor. Şimdi aslında akılda kalıcılığın ziyade, bazen müzik filmin önüne geçiyor. Ben o zamanlar, 70’li yıllarda o kafayla çalıştım. Eğer müzik, filmin önüne geçerse, müzik haddini bilmeli derim ben. İnsan nasıl haddini bilmeli, onun gibi...

Sinemada da müzik, haddini bilmeli. Filmin o anlatımının önüne geçmemeli. Yani, insanların önce gözüyle, sonra kulağıyla filmi izlemesi gerekir. Ama filmi izlerken kulak öne çıkar da göz arkaya giderse, ya o filmin görselinde bir eksiklik var yahut müzikte bir abartı vardır. Müziğin görevi şudur: Nedir o şey? Mesela sahne, dramatik bir sahne ise insanlar ne yapacak? Acayip üzülecekler. Böyle, izlerken gözleri hafif hafif yaşlanmaya başlayacak. Sen oraya öyle müzik yapacaksın ki o gözyaşını akıtacaksın oradan. Veyahut bir komedi sahnesiyse, “ha ha ha” küçük bir kahkaha yerine öyle bir müzik yapacaksın ki o müzik o kahkahayı daha da büyük ve daha da uzun hâle getirecek. Yani müziğin görevini sinemada tarif et dersen, böyle olması lazım. Tabi o zamanlar biz bilemedik abi, dayandık da dayandık.”

“Moğollar”

Berkay:

“Biz Moğollar’ı kurduk... Kurmamızın amacı da yurtdışına çıkıp orda meşhur olmak, şöhret olmak, ünlü olmak, çok para kazanmak... Yani Moğollar’ı kurduğumuzda idealimiz buydu. Ama biz şöyle bir soruyu sormakla en doğru işi yapmışız. “Ya kardeşim biz gideceğiz ya... Anadolu’ndan bir grupsun sen. Orda plak şirketinin önünde upuzun kuyruklar var. O kuyrukta sıraya gireceksin. Sıra sana gelir mi gelmez mi? O bile belli değil. Ama sen bir özgünlük, farkındalık yaratırsan o zaman o kuy-

ruğu, o sırayı kolayca geçebilirsin.”

İşte bu yüzden bağlamayı koyduk, yaylı tamburu koyduk, kabak kemane, hatta Karadeniz kemençe, darbuka, kaşık, zilli maşa, askı davul... Biz bunları, batı müziği enstrümanlarının arasına harmanladık. Bu harmanlayışla ortaya çok değişik, eşi benzeri olmayan bir sound çıktı. Bu sound da ilgi gördü. Ve biz 1970’de Fransa’ya gittik. Hemen zaten gittiğimizizin ertesi günü anlaşma, o anlaşmayla da bir long-play yaptık. Adı “Dünden Bugüne Dans ve Ritimleriyle Anadolu.” Ve o albüm “1971 Academie Charles Cross Ödülü”nü kazandı ki o ödül akademik anlamda yenilikçi, yeni yorumlar, yeni soundlar yapan gruplara, müzisyenlere verilen ödül. 1970’de ‘Jimi Hendrix’ 1971’de ‘Moğollar’, 1972’de ‘Pink Floyd...’ Yani 1971, o radyodan dinlediğim, Muzaffer Sarısözen programının ürünü.

Uzatmayayım, ilk solist deyince... Çok yakınımızda, yani biz Paris’teyiz o da Liège’de Belçika’da, Barış Manço geldi. Barış’la temas kurduk. Yapalım dedik hep beraber... Onun da hemen kafasına yattı. Biz “Barış Manço-Moğollar” diye ikili isim oluşturduk. Türkiye’ye geldik. Uzun bir hikâyesi vardır çok matrak... Şimdi anlatıyoruz matrak ama İstanbul’da provaları yaptık, turneye çıktık, turnede Kütahya’da bomba yedik ‘71 senesi. Ve dolayısıyla o, ilk teşebbüs amacına ulaşmadı. Dağıldık çünkü. Darmadağın olduk yani. Biz tekrar Fransa’ya döndük, bir şeyler denedik olmadı. Tekrar İstanbul’a geldik. ‘72’de ben bizim plak şirketimiz vardı Yavuz Plak. Bir iş

görüşmesi için oraya gitmiştim bir baktım Cem orda, Cem Karaca. Tabii ki tanışıyoruz yani çok önceden tanışıyoruz arkadaşlığımız var. “Ya” dedim. “Cem, senin gibi bir solistimiz olsa”. Cem de aynen şöyle dedi; “Cahit, ben de Moğollar gibi bir grubum olsa...”. Yani keşkeler, iki tane keşke gerçek oldu orda el sıkıştık.

Cem’le başladık çalışmaya. Stüdyoya girdik. Bir parça yaptık. Parça birden bire hit oldu abi... Yıkıldı ortalık... “Namus Belası”...

‘76’da bir dört ay askere gittim. Kütahya’da yaptım. Kimse yok ortada Engin’den başka. Ondan sonra Moğollar’a “tamam, buraya kadar...” dedik. Ara verdik. Çok çalkantılı günler... Türkiye’ye dönecektim. Ben bir Amstredam’a gideyim dedim. Orada arkadaşlar var, bir de Hollanda’yı hiç görmemişim. Gittiğim gece beni barmen yaptılar. Seni göndermeyiz Türkiye’ye, seni yaşatmazlar orda falan, öyle... Fikir ayrılıkları var ya, onların yoğun yaşadığı yıllar...

Hollanda'da sahibi Türk, Fransız kafesi... Fransızcam da var... O kafede ben on üç ay barmenlik yaptım. Daha sonra Durul Gence orkestrası geldi, Amsterdam'da bir klüpte çalışmaya, ben barmenlik yaparken. Sonra onlar oradan Kopenhag'a geçtiler. Orda bahsetmişler. Bir gün bir telefon geldi, kafedeki telefon çaldı. Atilla Engin, davulcu (dünya çapında bir davulcudur) ama kafa deli. Lakabı, "hangi Atilla?", "Deli Atilla" dersin, yani öyle bir şey.

"Yav" dedi "Cahit, biz burada grup oluşturacak müzisyen bulamıyoruz. Sen orada barmenlik yapıyorsun. Gelsene buraya..." dedi. Kalktım, gittim. Önce bir deneme, baktım ne var ne yok. Sonra tası tarağı toplayıp Kopenhag'a geçtim. Altı ay öyle orda grup olarak çalıştık. Morten diye Danimarkalı bir genç, abi aklına ne kadar nefesli geliyorsa çalışıyor. Zurna çalıyordu adam... Hem de tekniğini bile almış hani kesintiye kesmeden... Akagündüz'ün, rahmetli Akagündüz'ün yanına gelmiş burada İstanbul'da iki sene ney öğrenmiş... Yani böyle, müthiş bir müzisyen... Biz üçlü on gün prova yaptık. Hafta sonları başladık konserlere. Yani kulüplerde çalışıyorsun. Eee, şimdi ben orda kaçtım. Benim paramı Atilla kazanmış gibi gözüküyor... Orada Devlet'ten kuruş para kaçırılmazsın. Her şey hesabına kitabına uygun ve legal... Yani kanuni bir şekilde yapılıyor. Atilla'nın vergi dilimi yükselmeye başladı... Bundan sonrası matraktır. Biz ona sahte bir evlilik yapalım diye bir kız arkadaş aramaya başladık. Benim Fransa'da bir kız arkadaşım vardı. İşte onunla da aramız bozuldu, ayrıldık. O yüzden ben Amsterdam'a gittim. Oradan Kopenhag'a... Rahmetli Engin aradı. (Kızın ismi Noel). "Noel telefonunu istiyor senin, veriyim mi?" dedi. "Ver" dedim.

Noel, “ben seni çok özledim...”, (işte tam o klasik şey...) “Yanıma gelebilir miyim?” dedi. “Gel” dedim. Sen arabaya atla gel abicim, taa Paris’ten Kopenhag’a. Geldi, biz ertesi gün 9’da Belediye’ye gittik, 9’u 10 geçe evlendik çıktık... Mecburen Paris’e döndük, çalışma ve oturma kartlarını alabilmek için... Bu arada Şeref Abi de Paris’te (Merhum Şeref Gedik - İstanbul’da ilk reklam şirketi sahibi)... Bana kafe veya restoran işletelim dedi. Çünkü mesleklerimiz orada geçmiyor. Eee, biz aradık taradık, Kuzey Paris’te bir pasaj içinde bir Yugoslav restoranını satın aldık. Şerif abi bana bir 30 bin frank mı 40 bin frank mı para verdi. “Cahit, al burayı restore et” dedi. Ben de bir arkadaş buldum. Ali. Sağ olsun. Joker. Elinden her şey geliyor. Biz orayı toplardık. Restoranı açtık. Açtığımız gün restoran para basmaya başladı. Çünkü Kuzey Paris’te konfeksiyon işçileri var çok yoğun, Türkler... Bir de güzel aşçı buldum. Böyle bizim Türk usulü lokanta yani... Sulu yemek vardır ya... Paris’te o yemekleri yapan ilk lokantayı açtık. Sonra böyle geçti geçti zamanlar... ‘82’de Türkiye’ye döndüm, kesin dönüş yaptım.

Bir akrabamın, Oktay Kaylan’ın (o da İspartalıdır) ortaklarından biri olduğu bir şirkette işe girdim. Bağdat’da anahtar teslimi 390 tane trafo inşaatı işi... İşveren vekiliyim... Ne ihtiyaç varsa o işi yapıyorum, yani joker gibiyim. Bağdat’a ne ihtiyaç varsa gönderiyorum... Yani ihracatı öğrendim yavaş yavaş. Bu arada bir ikinci şirket daha kurulmuştu. Tamamıyla ihracata yönelik... Bana da orda hisse verdiler. Şimdi bak gene müziğe bağlayacağım işi. Gayet şey... O

arada evlendim. Kızım doğdu Müge. Şimdi torunum var üç yaşında. Amin.

Beyoğlu’nda gidiyorum. Bir mağaza... Elektronik eşya televizyon ıvır zıvır dolap molap falan... Aaa bir baktım Casio marka bir org duruyor. CZ 1500 mü 5000 mi ne? İlk midi klavye... İlk çıkan... Girdim içeri baktım, kurcaladım, 16 polifoni kayıt... Kaç para olduğunu sordum. Bin lira. Şimdi bin lira da yok bende işte... Evliyim... Bir yandan kira ödüyorsun. Çocuk, bebek büyütüyorsun falan... Maaş böyle ucu ucuna denk geliyor. Ama ekstra bana bir bin lira lazım. Gittim şirkete. Bu mali işlere Hüseyin abi bakardı, kulakları çınlasın.

Dedim, “Hüseyin abi şu işten benim payıma düşen kârdan bin lira alabilir miyim?”

Bana bir fırça attı. “Sen” dedi “ne biçim iktisatçısın”. “Kâr dağıtımı, yılbaşında olur” dedi. “Böyle şey olur mu?” dedi. “Yok” dedi. “Olmaz” dedi. Ben gittim odama bir istifa yazısı yazdım, götürdüm. “Hüseyin abi şimdi alabilir miyim paramı” dedim. “Sen manyak mısın?” dedi. Gene kovdu. Oktay abiye gittim; “Oktay abi, böyle böyle...” Çünkü böyle, hafta sonları video filmleri hareketi başlamıştı ve iş geliyor. Ben hafta içi şirkette çalışıyorum, hafta sonu evde müzik yapıyorum. Benim aklım orda yani. Bu işte de mecbur kaldığım için çalışıyorum.” El sıkıştık, ayrıldık oradan da... Tekrar müziğe döndüm... Tekrar yoğun dizi işlerine girdim... Ne var ne yok paylaşmaya çalıştım. Anlatmaya çalıştım. Umarım doğru ifade etmişimdir. Size de faydalı olmuştur. Ya da olacaktır. Teşekkür ediyorum.”

Cahit Berkay

Sinema ve M¼zik Syleisi

29 Nisan 2019 - GSF Muhsin Ertuğrul Sahnesi

Hepinizi sevgiyle selamlıyorum. Bana burada fahri doktora payesi verildiği zaman gerçekten hayatım boyunca unutmayacağım anlar yaadık ve o anlar hala devam ediyor. Teekk¼r ederim Sayın Bilge hocam nezdinde b¼t¼n S¼leyman Demirel Üniversitesi Rektrl¼¼, b¼t¼n retim yeleri, sevgili talebeler bazen c¼mle kurmakta zorlanıyorum ama ben kolay c¼mle kurarım. Böyle anlarda c¼mle kurmak gerçekten daha zor bir hale geliyor, diyebileceğim sadece Őikranlarımı sunuyorum, teekk¼r ediyorum. ¼nk¼ böyle bir noktayı hazmetmek zor, zor bir görev üstlenmiş oluyoruz kusurumu kabul edin. Bug¼n buraya kızımla beraber geldik. Ben n¼fus olarak Ispartalıyım, Senirkentliyim. Uluborlular alınmasınlar Senirkent yazıyor n¼fus kâğıdında internette böyle bir bilgi yanlışlığı var, fark etmez oralıyım da ama Isparta içinde doğdum ben 3 Ağustos 1946'da. Ispartalıyım b¼y¼k bir Şerefle.

Şimdi sinema ve müzik konuşacağız. Ülkemizde sinema üzerine bildiğim kadarıyla daha yeni birkaç sene önce bir fakülte açıldı, dünyada da ilk Amerika'da Berkeley Üniversitesi'nde eğitim veren kurum var fakat ben sinemada müziğin eğitimini çok kavrayabilmiş birisi değilim çünkü çok eğitilecek, öğretilecek bir şey değil. Sinemada müzik yapmak için önce müzisyen olmanız gerekiyor, sinemayı çok sevmiş olmanız ve de çok film izlemeniz gerekiyor. Sinemada müzik yapmak tarif edilesi bir konu değil, müzisyen olacaksınız ama sinemayı da tanıyacaksınız aslında, sinemayı ancak izleyerek öğrenebilirsiniz. Bir filmin müziğini yapmak için örnek olarak yirmi kişiye “Şu filmin müziğini yapın” deseniz o yirmi kişinin her biri bambaşka şeyler yapar. Fakat asıl olan sinemada, ben bunu pratikte yaşayarak öğrendim kendi kendime, sinemada tempo, ritim önemli, filmin bir genel temposu vardır genellikle bunu yönetme-

nin tarzı belirler. Bazı filmlerde hikâye çok akıcı geçer, bazı filmlerde yavaş geçer. Bu anlamda o tempo tüm filmin temposudur fakat filmi oluşturan o sahnelerin ve planların akışındaki ritim müzisyenin çözmesi gereken, müzisyenin tutması gereken bir tempodur. Sinemada asıl olan ritimdir. O ritmi çözdüğünüz an başarılı, doğru bir iş ortaya çıkarabilirsiniz, o ritmi çözdüğünüz zaman işin yarısını çözmüş olursunuz. Ondan sonrası daha kolay gelir, ondan sonrası besteciliğe dönüşür. Bir diğer ana unsur da o çözdüğünüz konuda sahnenin karakteri

hissi vurgusu önemli. Bir gerilim sahnesidir, hareketli, kavga, patırtı, gürültü ya da duygusal birtakım ilişkilerin yaşandığı sahnedir. Burada da en az üç dört farklı duygu vardır, duygusal ilişki yaşayan kişilerin mutlu olduğu bir sahnedir veya bir ayrılık ya da kötü bir konunun yaşandığı sahnedir. Onların tempoları hep değişir, ritim, ritim, ritim bütün olay ritimdir. Sinemadaki müzik olayı, bir Yeşilçam dönemi var, bir de geldiğimiz bugünlerdeki dönem var. Benim sinemada müzik yaptığım dönem star filmleri dönemiydi. Ben

herhalde 25-30 tane Türkan Şoray ve Kadir İnanır'lı filme müzik yaptım. Zeki Alasya Metin Akpınar, Kemal Sunal filmleri yaptım bir de Ömer Kavur filmleri var onlar ayrı bir ekoldür. Atıf Yılmaz ile müzik yaptım onlar ayrı, fakat Yeşilçam'ın gişe hâsılatı amaçlı yapılan filmlere çok sayıda müzik yaptım. Star sineması olduğu için o dönem, Türkan Şoray, Kadir İnanır... bunu şöyle bir örnekle anlatayım; Akün Filmin sahibi İrfan ağabey bu tarz filmin en fazla film çekmiş prodüktörlerden biridir. İş görüşmesine gittiğimde İrfan ağabey Adana bölgesinden bir kişiyle telefonda konuşuyor, sipariş şöyle: “Ben bu sene üç tane Kadir’li, Türkan’lı film istiyorum. Hikâye yok, Türkan Şoray, Kadir İnanır olsun, bir tane Zeki’li Metin’li olsun, iki tane Kemal Sunal’lı istiyorum.” Ya kardeşim hikâye ne olacak, hikâye ne olursa olsun onlar olunca sinema ağzına kadar doluyor. İşte o görüşmeyi bana bu şekilde anlattı İrfan abi. Müziklerini ben yapıyorum, İrfan abi diyor ki “Cahit öyle bir müzik yapacaksın ki insanlar sinemadan çıkarken o filmin müziğini ıslıkla çalacak.” Bu ne demek oluyor? Acayip popülist, akılda kalıcı, çarpıcı bir müzik yapacaksın, sinema ne olacak önemli değil ya, Kadir var. Böyle olunca benim o dönem yaptığım müziklerin hepsini bugün çoğunuz biliyorsunuz, konserlerde çalışıyorum söylüyorum ve de gerçekten Selvi Boylum, Bodrum Hâkimi, Dila Hatun, Devlerin Aşkı, Güler misin Ağlar mısın? İşte böyle müzikler çıktı. Şimdi star sineması bitti kalmadı, artık hikâye önemli ne anlatıyorsun, insanlara yaşamın bir tarafından gerçek bir şey mi anlatıyorsun ya da hayali bir şey mi? Sinemanın böyle bir çarpıcı muhteşem özelliği var, hiç yaşanmamış bir şey belki de hiç yaşanmayacak bir hikâyeyi, bir olayı yaşanmış gibi beyaz perdeye aktarmak. Orada müzik ne yapacak? Bu da benim tabirimdir “Müzik haddini bilecek.” 70’li tipik Yeşilçam müziklerinde gerçekten müziğin akılda kalıcı bir özelliği olması gerekiyordu ama o zaman yaptığımız müziklerdeki ıslık çal diye sipariş edilen müzik bugün geçerli değil. Bugün müzik son onlu, yirmili yıllarda sinemadaki müziklerin akılda kalıcılığından öte sadece sinemaya o filmin duygusuna destek olacak seviyeye geri geldi, oturdu. Sadece alttan destekleyecek, şöyle tarif ederim; benim dönemimdeki müzikler frapan, zaman zaman hikâye izlerken, filmi izlerken müzik o kadar öne çıkıyor ki güzel bir melodi var, siz filmi unutuyorsunuz, göz kalıyor, kulaklar öne çıkıyor siz müziği dinliyorsunuz, bu doğru bir iş değildi. Ama bugün sinemada düzeldi bazı istisnai örnekler olsa dahi. “Müzik haddini bilmeli” dedim biraz önce, bir de şöyle bizim döneme tekrar atıfta bulunarak anlatayım.

Yeşilçam filmcilik ATIF YILMAZ sunar.

TÜRKÂN ŞORAY * KADİR İNANIR
AHMET MEKİN

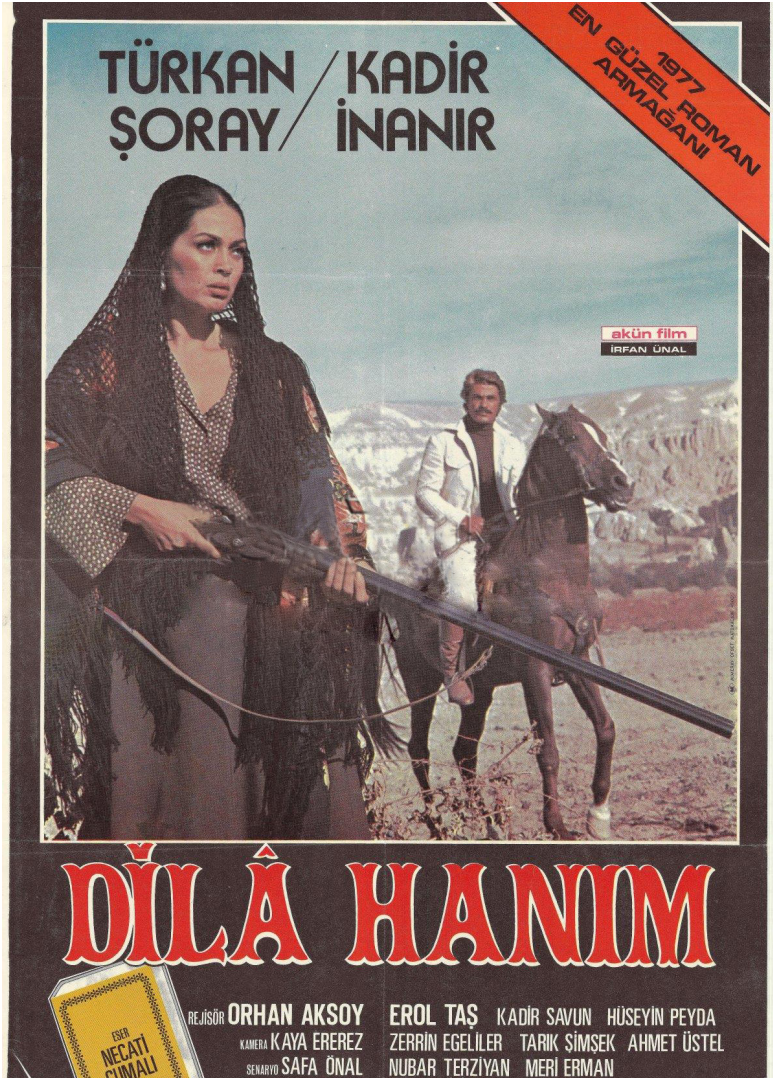
Ünlü Kırgız yazarı,
CENGİZ AYTMATOV'un öyküsü

SELVİ
BOYLUM
AL YAZMALIM

NURHAN NUR HÜLYA TUĞLU CENGİZ SEZİCİ İHSAN YÜCE ELİF İNCİ

YÖNETMEN: ATIF YILMAZ

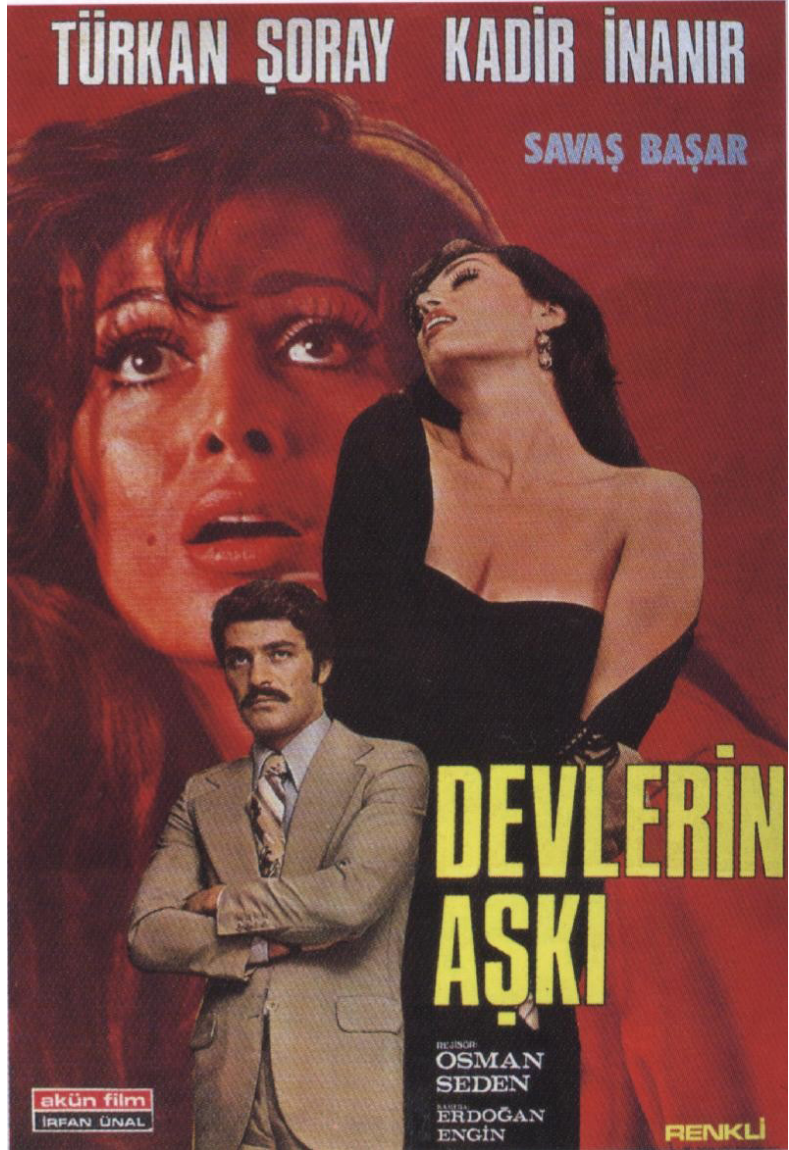
YAPIMCI: ARİF KESKİNER SENARYO: ALİ ÖZGENTÜRK KAMERA: ÇETİN TUNCA MÜZİK: CAHİT BERKAY

Müzik öyle bir şey ki dramatik bir sahne var diyelim, siz düzgün bir şekilde izliyorsunuz, gözyaşınız burnunuzun oraya kadar aktı, bazen öyle bir yaparsınız ki peş peşe damlamaya başlar gözyaşları. Müziğin görevi odur ya da komedi, esprili bir sahneyle bir gülümsemeyi kahrkahaya çevirebilirsiniz. Daha baskın bir müzik eklersiniz bütün salon hep beraber kahrkaha atmaya başlar. Haddi aşmayacak ama yerinde olacak bunun ölçüsü ne? Bunun dersi yok yani şöyle yaparsam biriken gözyaşı düşer, küçük kahrkahalar, kahrkaha tufanına döner, müziği şöyle yapman gerekiyor diye bir ders yok bunu bugüne kadar çözebilmiş değilim. Müzisyenin, o işi üstlenen kişinin duygularına, becerisine bağlı. Yeşilçam döneminde

yönetmene yirmi kutu film verilirdi. Şimdi dijital sisteme geçildiği için zaman kısıtlaması yok, istediğin zaman tekrar tekrar çekebilirsiniz ama o zaman yirmi kutu, toptasan on dakikalık bir film kutusu verilerdi. Prova bile çok zor çekilirdi, jeneratör yok o zaman, gündüz sahneleri gün ışığında çekilirdi, akşama güneş giderken paydos denirdi. Dolayısıyla o yirmi kutudan sekiz kutu asıl sinemada oynayacak olan film çekilir. Bazı sahneler yönetmenin veya seyircinin hoşuna gidecek şekilde çekilemez ya da eksik çekilirdi, yönetmen mutsuz olurdu, istediği gibi çekememiş, şartlar ortada, beraber filmi izlerken yönetmen derdi ki “Cahit bu sahne benim istediğim gibi olmadı, oyuncular olmadı, ışık istediğimiz gibi olmadı. Buraya öyle bir müzik yap ki bu sahneyi seyirci yutsun.” O zaman oraya çok çarpıcı, frapan dediğimiz tarzda bir müzik yaparsın ki ben bunu defalarca yaptım, o sahneyi tabiri caizse seyirciye yutturursun. Kimisi yutar, kimisi yutmaz o ayrı bir şey ama böyle bir amaçla müzik kullanılmıştır defalarca. En kötü örneğini söyleyeyim Hülya Süer türküçüdür, bir dönem türküçülere çok film çekilirdi. Hülya Hanım 1.60 boyunda ama karşısındaki jön 1.85 boyundaydı. Aradaki dengeyi kadrajda tutturmak için Hülya Hanım’ın ayağının altına takoz dediğimiz meşrubat kasalarından koymuşlardı ki boyu dengelesin. Işığı da kaçırmak üzereler “Hadi bu sahneyi bitirelim.” Uludağ’da çekiyorlar, tekrar çekme şansları yok, bütçe yok, kameraman dalgaya düşmüş öyle bir açıdan almış ki takoz görülüyor filmde, filmin kopyasını seyrederiyoruz oraya geldik. Yönetmen Şahin

Gök’e dedim ki “Abi bu sahne ne,” “Ağabey kameraman dalgaya düşmüş” dedi. O sahneyi de çıkaramazsın filmin akışı kopar yoksa, bana baktı “sen buraya bir müzik yap şu takozu kaybettir” dedi. “Olmaz öyle şey, hiçbir müzik bu takozu buradan kaldıramaz” dedim. Sonunda o da idrak etti sonuçta kimseye yutturamazsın. Sonra laboratuvarında çalıştılar orayı zoomladılar, renk kalitesi birdenbire patladı, film öyle oynadı sinemalarda. Müziğe bazen akıl ermez şeyler yüklenebiliyor tabi. Bir örnek daha vereyim. Deprem filminde Yönetmen Şerif Gören, yine Türkan ve Kadir var, İranlı aktör var. Kadir yine hayta rolünde, ilişkisinde aşkını, sevgisini belli etmiyor. Türkan’ın da yanında annesi “Sen evde kaldın” diye klasik temalardan bahsediyor. Buna İranlı oyuncu talip çıkıyor, evlendiriliyorlar, Kadir daha sonra anlıyor ki Türkan’ı çok seviyor, sonunda evlenmiş olan Türkan’ı kaçırıyor, dere tepe kaçıyorlar, arkadan da İranlı aktör bunları takip ediyor, filmin sonuna doğru bir dağın tepesinde yakalıyor. Türkan hamile ve hamile haliyle Kadir’le ikisini bir ağaca bağlıyor, yemek vermiyor, su vermiyor, güneşin altında felaket. Şimdi biz müziklere başladık, yapa yapa geldik sonunda bir deprem oluyor, ağaç Kadir’in üstüne devriliyor, Türkan doğum yapıyor, bir yandan deprem, dağlar yıkılıyor, kayalar düşüyor. Türkiye’de bunların efekti yapılamayacağı için Amerika’daki bir deprem sahnesinden yıkılan kayaları oraya koymuşlar, bir de yağmur yağıyor. Şimdi tüm bunların hepsi bir arada “Hadi Cahit buna bir müzik yap” dediler. Şimdi şartları nasıl anlatayım bilmiyo-

rum bütçesi az, 4 kişi müzik yapıyoruz, basgitar, davul, bateri, ben, bütün yaylı sazlar, gitar, tambur. 4 kişiden çıkan sesler anlayın artık ne oluyor. Ben müzik hazırladım çaldık, ikinci kere çaldık ışık yandı. Necip abi var orada, ışık yanınca durursun. “Cahit gelsene” dedi, girdim içeri, Şerif Gören orada duruyor, üzgün değil, değişik bir halde dedi ki “Necip abi Şerif bu müzikte memnun değil” dedi. “Nesinden memnun değil?” dedim. “Burada koro istiyormuş” dedi. Biz içeride dört kişiyiz, 3 bin lira bütçesi var. 3 bin lira şu an bir komik bir para. Koro istiyormuş, benim

tepem attı, düğmeye bastım. Çocuklara “Toparlanın gidiyoruz” dedim. Cinler tepeme çıktı öyle deyince. Koro dediğiniz zaman en az 15-20 kişi olması lazım, onları ikinci defa kayıt yapman lazım. Bizim öyle bir imkanımız yok, stüdyo 25 metrekare ve de mono çalışıyoruz, kayıt yaptığımız cihaz bir kerede bütün müziği çalışıyor ve kalıyor orada. Koro dediğin zaman notaların uzun uzun yazılması, arkasından orkestrasyonunun ayrı yapılması lazım, çok kanallı bir sistem gerekiyor. Ben dedim ki “Toplayın arkadaşlar gidiyoruz” Necip abi dedi ki; “Bak Cahit, Şerif şöyle bir müzik istiyor”, oradaki raftan bir plak aldı. Musa filmi vardır, o dönemler çekilmiş. “Bak şöyle bir müzik istiyor” dedi. En az 150 kişi koro, senfoni orkestrası, 200-250 kişilik bir kadrodan çıkan bir müzik, filmi izleyen var mı bilmiyorum ama firavun, kavmini takip ediyor onları da sıkıştırıyor deniz kıyısına, birden mucize olay oluyor deniz yarıyor, kavim açılmış olan suların iki kenarının içinden perişan halde Firavun’un şiddetinden kaçıyorlar. Adamlar müzik yapmış oraya. Benim aklıma bir cinlik geldi dedim “Necip abi bu müziği bana içeride kulaklığa verebilir misin?” Bağlamayı aldım elime, bağlamanın ona göre akordunu yaptım “Kayıt” dedim, bağlamanın üstüne doğaçlama girdim müziğe. Şerif Gören’in böyle ağzı kulaklarına vardı. O film oynuyor. Telif hakkı kurumunda şu an başkan yardımcısıyım, o film oynadığı zaman evde saklanacak delik arıyorum. Müzik biraz da müzikal zekâ isteyen bir iş, zaten ben de zekâmla orada filmi kurtarmak için böyle bir şey yaptım. Adap olarak, terbiye olarak

o filmi orada bırakamazdım, o dönem kime anlatacaktın yani koskoca Şerif Gören “Cahit filmi yarıda bırakmış” dedirtemezdim. Ona da böyle bir çözüm yolu bulmuştuk. Zeki Alasya Metin Akpınar filmi vardır Güler misin Ağlar mısın? Bu filme yaptığımız müziği bir bakıyorum Kapıcılar Kralı oynuyor orada var... Bu Adamlar Nereye Bakıyor? orada var... Ben o zamanlar Fransa’da yaşıyordum, parasız kaldığım zamanlar Türkiye’ye geliyor, 3 tane film müziği yapıp tekrar Fransa’ya gidiyordum. Ben olmadığım zaman çekilen filmlerde benim müzikler döşenmiş. Kesin dönüş yaptık, gazete de akşamın programı var, bir baktım Kapıcılar Kralı, Zeki abinin filmi, ben de izlemedim, “Oh bu akşam bu filmi izleyeyim” dedim. Oturdum kızım o zaman küçüktü. Film başladı aa benim Güler misin Ağlar mısın? filmine yaptığım müzik. Baktım, Kapıcılar Kralı, apartman merdivenleri bizim ev, şu an oturduğum ev, babam sağdı o zaman babam da bir kenarda oturuyordu. “Ya oğlum, sen yoktun birisi geldi, Cahit’in arkadaşısız, Yeşilçam’da sizin apartmanın merdivenleri bizim işimize çok uygun, kamera açısı anlamında güzel mekân, burada bir film çekeceğiz,” “Tamam” demiş babam. “Amca biz elektrik kullanacağız 50 lira da elektrik parası vereceğiz” demişler. 2 gün çalışmışlar, elektrik parasını ödemededen gitmişler. Şimdi o dönem akşamları buluşuyoruz Tarrık Akan, Rutkay Aziz, Zeki Ökten, Kemal Sunal başka bir köşede oturur falan, erken gittim daha Zeki abi gelmemiş, Rutkay’a anlattım, “Dün gece filmi izledim, bizim evde çekmişler, benim müziklerimi kullan-

mışlar, Zeki abi artık bana bir kadeh ısmarlar” dedim. Rahmetli Zeki abi çok eli sıkıydı. Daha sonra Zeki abi geldi, fırsatını buldum, dedim “Filmde benim müzikleri, bizim apartmanın merdivenini kullanmışsınız, elektriği kullanmışsınız, 50 lira vermeden gitmişsiniz”. Zeki abi “Bana ne, prodüksiyon işi o” dedi sıyırdı kendini. Böyle bir güzel anım var onunla. İşte o filmdeki komedi unsuru yani müziğin taşıdığı komedi unsuru kaç tane filmde, değişik sahnelerde, değişik anlatımlarda görev yapmış. O sahneye şöyle müzik yap, şu enstrümanı kullan diyemiyorsun. O dönem asıl hikâye genellikle zengin kız fakir oğlan ya da zengin oğlan

fakir kız hikâyeleri var. Bunların mekânları var, zengin genellikle apartman, arabalar; fakir, varoşlarda, Kasımpaşa'da ya da gecekondu semtinde oturur. Bu iki mekân dört kişiyle birlikte müzik yaptığın zaman... Senfoni falan olsa içinde nefesliler, flüt, obualar, yaylılar olur, ama böyle bir imkân yok. 25 metrekaare bir stüdyo iki tane mikrofon bir de 3 bin lira bütçe. Şimdi zenginin yaşadığı yalıda piyano var, batı müziği enstrümanları ağırlıkta, varoşlarda türkü, alaturka formatında folklorik enstrümanlar yer alır. Ben ona çare bulunca 4 kişinin yaptığı müzikten o filme doğru yorumlar çıkartabildik. Mesela Selvi Boylum Al Yazmalım'da biz filmi izledik, sessiz bir şekilde çekiliyordu o zamanlar, ben de notlarımı alıyorum. Eve geldim, onların bir tasnifini yaptım, listeyi çıkardım. Önce gitarı aldım elime hiçbir şey gelmedi, hızlı beste çıkartırım, bağlamayı aldım, bağlamada da bir şey çıkmadı sonunda evde eskiden kalma bir cura vardı, telleri kopuk, temizledim tozunu, akordunu yaptım on dakika sonra Selvi Boylum'un ana temasını, o besteyi o enstrümanla çıkardım. O zaman kafama dank etti, film Adana Osmaniye'de çekildi, oradaki sesler ne? O kırsal kesimde insanlar ne dinliyor? Bu soruyu sorup da karşılığında doğru cevap almak beni bugünlere getirdi. Cura, bir kavalcı, neyci getirmiyorsun, yumuşak bir ton vardır, filmde de onu kullandım, ney yerine geçti orada. Şimdi Yeşilçam şöyle çalışıyor; filmin senaryosu geliyor, kadro casting işleri belli oluyor, "motor" dedikleri günden yirmi gün sonra film çekimi bitiyor. Ondandan sonra geri kalan on gün içinde

filmin laboratuvar işleri, montajı ve seslendirme işi yapılıyor. Çünkü o zaman parasal bir sistem var, borçlanmayla çekiliyor filmler, film eylül ayında, sezon başlangıcında gişede oynayacağı günden bir ay önce film çekimine başlanıyor, hızlı bir şekilde bütün bu işlerin bitmesi gerekiyor. Şimdi bir müzisyene özgün bir müzik yaptırmak için vakit var ama iki günleri var. Bana Atıf Abi ve onun firmasından telefon geldi. "Atıf Yılmaz seninle görüşmek istiyor" dediler. "Cahit ben bir film çektim, ismi Deli Yusuf, filmde bir araba var Amerikan filminden adapte edilmiş, Cüneyt Arkın başrolde bu araba akıllı, duyguları olan bir araba, kötü insanları taşıyor, kötü insan bindiği zaman onu koltuktan fırlatıyor, onu kapı ile çarpıyor, kovalıyor falan bu sahneleri efekt sesler yapabilir miyiz?" dedi. Ben de "Yaparız abi" dedim. Uğur Dikmen'i aradım, ertesi gün girdik stüdyoya, bütün o sahnelerin birebir efektlerini yaptık, çok hoşuna gitti. "Cahit ya, filmde birbirini seven iki insan var, bunların duygusal sahneleri var, böyle yumuşak, duygusal bir müzik, bir de bol bol takip sahneleri var, oralara davulla pata küte ritmik bir şeyler yapar mısınız?" "Yaparız ama şimdi mi?" dedim. Ben o an istediğini sanmıştım "Yarın olur mu abi dedim, gece hazırlarım" şaşırıldı. "Yarın mı? Olur" dedi. Eve gittim, ertesi gün stüdyoya girdik, dört kişilik ekiple bütün o sahnelerin müziklerini yaptık. Bir filme Cahit iki günde müzik yaptı diye Yeşilçam'da yayıldı. Benim hep iki günde oldu. Film izledim iki gün sonra müzikler hazır. Hızlı çalışman gerekiyor yoksa şansın yok. Ömer Kavur'la çalıştığım filmlerde Yeşilçam şartlarında

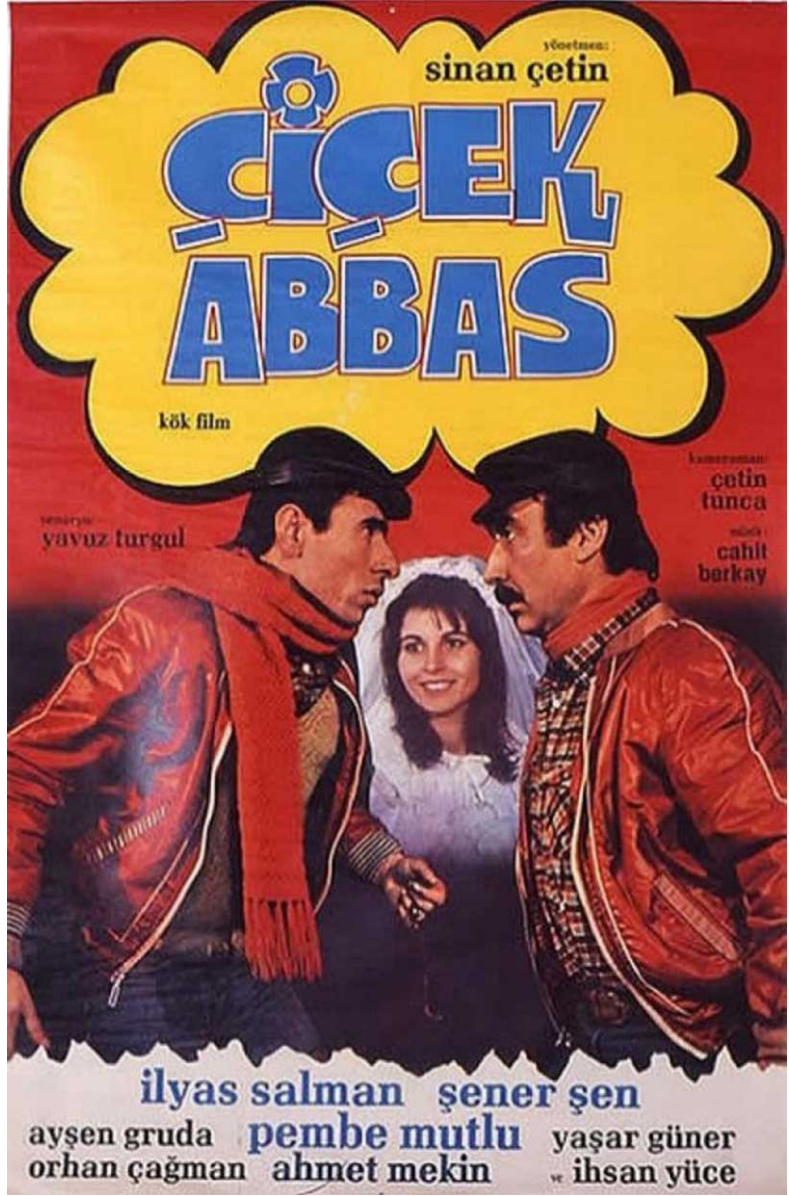

film yapmazdı, Atıf Abi de öyle. Deli Yusuf var öyle ama diğer filmlerde hep gerekli zaman on gün falan hiç olmadı, hep en fazlası bir hafta, ortalama iki gün. Dila Hatun, Devlerin Aşkı ve Bodrum Hâkimi bunlar hep ikişer günlük çalışmalar. Böyle anılar çok var ama müzik derslerinizde dramatik sahnelerde daha çok minör akorlar üzerine gitmek gerekiyor. Bir gerilim müzikleri veya takip, kovalamaca sahneleri, kavga sahneleri daha çok majör akorlarda çalışmışımdır ve doğru neticeler bulmuşumdur. Dilerseniz sormak istediğiniz soruları cevaplandırayım.

SORU: Bir toplum beğenisinin sürece göre nasıl çalıştığını çok güzel anlattınız. 1968'ler söylediğiniz dönem fikir akımlarının çok olduğu bir dönem, insanların dikkatlerini başka bir tarafa çekip düşündürtümene noktasına gelen bir çağ. Bugün ise insanlar sadece cep telefonuna kilitlendikleri için bu çağda düşünme, düşünen insan yaratma için Yeşilçam'ın yeni bir görevi var ki böyle bir toplum mühendisliğini gündeme getiriyor bu konu hakkında neler söylemek istersiniz?

CEVAP: Şimdi sinemayı sadece bir eğlence aracı olarak görmek yanlıştır. Sinemanın eğlendirmek görevinin dışında, şu zamanı bir hikâyenin içerisinde gelecek kuşaklara aktarmak, o filmi seyrederken bir ufuk açmak, bir düşünce ortamı oluşturmak, düşündürmek, bir fikir sahibi olmak, hayal kurmak gibi görevleri de vardır. Ben her zaman söylerim, hayal kurmak kadar güzel bir şey yoktur diye. Yani gelecek ile ilgili ya da meslek hayatıyla ilgili hayal kurmak önemlidir ki o hayaller zaten bir şekilde gerçekleşecektir. Bunlar bizim kültürümüzün içinde var olan şeylerde yatıyor hem dünya kültürünün içerisinde hem de kendi kültürümüzün içerisinde bu anlamda cep telefonu, laptoplar, bilgisayarlar belki hayatı çok kolaylaştırıyor ama okumak dediğimiz eylemi fena halde geri planda bırakıyor. Hazır bilgiye ulaşıyoruz, direkt olarak bilgisayara giriyoruz. Bir konu var dersle ilgili, merak ettiğiniz bir şey önüne çıkıyor, o bilgiyi alıyorsunuz. Bizim kuşakta okumak denen bir şey vardı, ansiklopediler, kütüphane geleneği, dersler

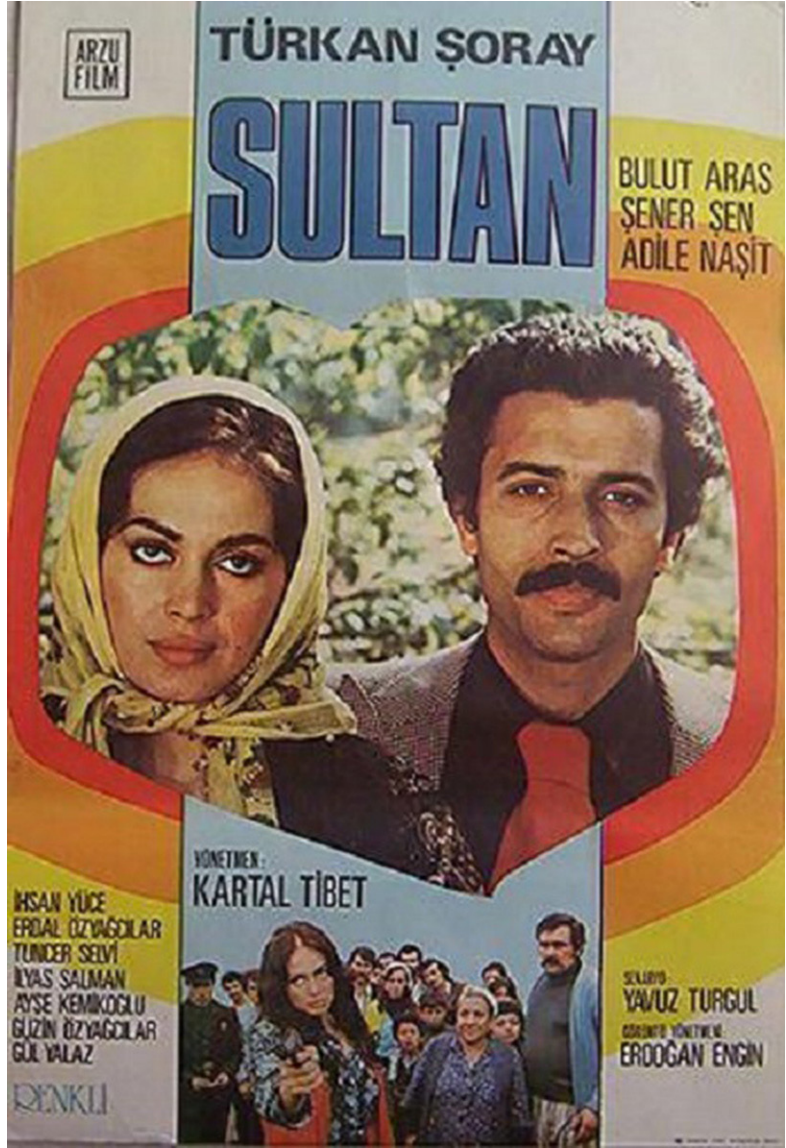
bile. Şu an benim sınıfta kaldığım ders okutulmuyor. Astronomi dersi yok mesela. Devir bir şekilde değişmeye devam ediyor, engellenemez bir şey teknolojik gelişme. Fakat bu gelişmeyi, hazır bilgiyi bir tembelleşme olarak kullanmamak gerekiyor. Özellikle sanatta başarılı olmak gibi bir hedefiniz varsa, o sanat dalında başkasına benzemeyen özgün bir şeyler yapmanız gerekiyor, özgün bir şeyler ortaya koymak için de kendi kültürünü çok iyi tanımış olman lazım. Eğer sen sinema üretiyorsan, müzik yapıyorsan ve de özgün olmak istiyorsan her şeyden önce kendi kültürünü iyi tanıyacaksın. Nazım Hikmet'i de, Mevlana'yı da, Pir Sultan'ı da, Ruhi Su'yu da tanıyacaksın. Sinemada dramaturg diye bir şey vardır. Siz filmi çekersiniz ama hikaye gerçek veya hayal ürünü olsun, başından sonuna kadar düzgün bir mantık silsilesi içinde olup olmadığına bakılır. Tiyatroda da vardır bu, o ayrı bir meslek, bunu sağlam kurmak gerekiyor. Ayakların yerden yukarıda olacak ama yere de basacak. Sinema ve tiyatrodaki böyle bir şey var. Bunları yapmak için doğru düşünebilmek, doğru düşünmeyi öğrenebilmek okumaktan geçiyor. 68 kuşağı olarak bizler gerçekten deliler gibi okuduk. Cem Karaca'nın muhteşem şarkı sözleri vardır. Kendisiyle onlarca kez turne yaptık. Her turne 30- 40 gün sürer. Adamın elinden kitap düşmezdi. Barış Manço da atasözleri kitaplarını okurdu. Okumak öyle okumak değil, özümseyerek okumak, ne yazdığını gerçekten anlamak, hissetmek. Seni zenginleştirir, zaman içinde de özgün düşünebilmeyi öğretir sana.

SORU: Batı kültüründe yaptığımız özgün film müziklerine, teliflerine verilen bir saygı var. Orada yaptığımız üretimlere verilen maddi bir saygı var, geçenlerde yine bir reklamda kulağıma geldi Çiçek Abbas'ın müziği. Oradan size telif geliyor mu? Eğer siz yaptığımız bütün bu müzik üretimini batı kültüründe yapsaydınız teliflerin oturmuş olduğu bir yerde olsaydınız bugünkü maddi birikiminiz ne olurdu?

CEVAP: Öncelikle şunu söyleyeyim ben Isparta'da doğdum, bu topraklarda büyüdüm. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi mezunuyum. Şimdi ben bu kültürü tanıyan bir adamım, orada mütevazı oluyorum. Hemen hemen üretilmiş aklı başında bütün kitapları okudum. Türkülerle büyüdüm, Isparta'da bir evimiz vardı, şimdi yok yanmış galiba. Annem, babam Terzi. İstanbul'a kumaş, düğme, ıvır zıvır malzeme almaya giderlerdi. Her gelişlerinde bir şeyler getirirlerdi. Acaba ne getirdiler, ellerinde ne ile geldiler? Eve radyo geldi. Ben de 6 veya 7 yaşındayım, çatıya anten takıldı, o zaman sadece Ankara Radyosu vardı. Ankara Radyosu'nda pazar günleri saat 10.30 civarı Muzaffer Sarısözen programı ki o yıllar köy köy dolaşıp, türkülerini kaynağından öğrenip notaya alıp gelip Ankara Radyosu'ndaki folklor orkestrasında grubunda o türkülerini çalarlardı. Her Pazar iki, üç tane yeni türküyü öğreniyordum. Ben ileride müzisyen olacağım gibi bir idealim yoktu. Hayalim mimar olmaktı ama müzisyen oldum eğer ben bugün sinemada, Moğollar'da başarılı olduysam kendi kültürümü, türkülerimi tanıyıp özümseyişimdir. Çünkü öyle bir zenginliğimiz var ki bu anlamda bir dağın yamacında başka bir tempo, başka bir armoni, başka bir kıyafet, başka bir yemek varken diğer yamacında tamamıyla başka şeyler var. Folklordür bu, kendi folklorünü tanıyacaksın. Tanımasan Selvi Boylum çıkmazdı. 1999 senesinde yeryüzünde telif yasasını ilk çıkaran iki ülkeden bir tanesi Türkiye'dir. Telif yasası var fakat işlememiş, işletmemişler. 1999 senesinden itibaren özellikle bu özel tele-

vizyonların kurulması ve çoğalmasıyla birlikte telif yasası çalışmaya başladı. Ama bu iş sadece sinemada bitmiyor, dijital mecra dediğimiz bu telefonlar, ringtone dediğimiz şey. Ben şunu çok yaşadım, "Cahit Bey bakın benim telefonda sizin müziğiniz var," "Nereden aldın onu?" Adam indirilmiş, kaydetmiş ama orada benim telif hakkım var. Sadece ringtonelardan herhalde İstanbul'un iyi bir semtinde apartman parası gitmiştir. Çünkü gerçekten milyonlara döndüğü zaman, bu iş çoğaldığı zaman telif gerçekten bir besteci için iyi bir maddi kaynak. Şu an bildiğiniz gibi YouTube ve dijital müzik kanalları var, Spotify gibi ve benzerleri, bunların hepsi zapturapt altında fakat hala dünyada da oturmuş değil yani ülkemizde bunun yasal olarak eksik tarafları halen var. Bunlar üzerinde çalışıyoruz. Ben de şu an yönetim kurulu üyesiyim, imza yetkisi olan bir başkan vekiliyim. Hala eksiklikler var, bunların üzerinde çalışmaya devam ediyoruz. Acaba ben Amerikalı olsaydım Amerika'da böyle bir müzisyen olabilirdim? Ya da Fransa'da olsaydım. Ben kendi kültürümden edindiğim bilgi ile, o hazine ile bir şeyler ürettim. Ama bu hazine orada bir işe yarar mıydı? Yaramazdı. Bir kere yaradı. Fransa'da 1970'de bir long play albüm, bir 45'lik, bir de Warner Bros'a film müziği yaptım, amacımız dünyayı açılmaktı, 1970 yılında yaptığımız o albüm 1971'de Academie Charles Cross ödülü kazandı. Stereo Pikapı icat eden kişinin adına kurulmuş bir vakıf. 1970'te Jimi Hendrix, 1972'de Pink Floyd aldı. Yenilikçi, yeni yorumlar getiren akademik bir çalışma olduğu için pek paraya dönüşen bir tarafı olmadı ama o onuru şerefle taşıyoruz.

SORU: Biz film yapımcıları kararlar verirken hep film müzikleri dinleyerek hikayeleri kafamızda oluşturduk, hep bu şekilde kısa filmler, tanıtım filmleri çekmeye çalıştık ama sinemada dediğiniz gibi süreç biraz tersi şekilde işliyor. Önce kurgu daha sonra müzik yaptığımızı söylediniz. Benim merak ettiğim konu müziklerdeki bu kesmeleri siz o müziğin ritmine göre mi ayarlıyorsunuz, yoksa sizin tasarladığınız müziğe göre kesmeler tekrar daha farklı kurgulanıp mı kullanıp mı kesiliyor, yoksa ikisi mi birbirinden, bağımsız süreç nasıl işliyor?

CEVAP: Şöyle bir noktaya geldik ki artık ben müzik yapmayı bıraktım. Çünkü yapımcı senden daha iyi, müzisyenden daha iyi müzikten anlıyor. Yönetmen senden daha iyi müzikten anlıyor böyle bir süreç girildi. Tabi ki bu espri. Diyorlar ki “Şöyle bir film çekeceğiz,” senaryo veriyorlar “Sen bunu bize bir yap, dinleyelim bakalım, ne besteleyeceksin.” Ben de diyorum ki “Kardeşim bu film senin filmin, çek filmini ben onu izleyeyim, ona göre müzik üreteyim.” Ben nereden bileceğim senin ne yapacağını, böyle bir şey var. Müziğin üzerine bir çalışma varsa sen onu çekersin, o filme göre yaparsın, yoksa senin yaptığın o filmi, senin bağladığın şekilde, montajlı şekilde müziğin başlayacağı ve biteceği yerleri ben ona göre çalarım ona göre hazırlarım. Müzik kendiliğinden tık diye kesilir. Eskiden böyle bir şey de yoktu, iş kopyası dediğimiz bir kopya vardı onun üzerinden çalışıyorduk. Seslendirme dublaj için, efekt için bir de müzisyenin müzik için çalışabileceği iş kopyasıydı. Bu başı sonu biraz rahat bırakırlardı, sahne sonları biraz geniş kalırdı yani sen ona göre yaparsın müziğini. Eski Türk filmlerinde de böyle seyrederken birdenbire müzik küt diye kesilir. O sahne artık bir sahnedir yani filmi yavaşlatır, filmin akıcılığını, akışkanlığını engeller, müzik önemli değildir orada. Trak makası atarlardı. Eski Yeşilçam filmlerinde o atlamalar bundandır. Ama şimdi geldiğimiz devirde bilgisayarla çalışıyorsun, tempoyu güzel oturttuğun taktirde müziğin istediğin yerde, istediğin gibi yavaşlaması olur, iniş çıkışları olur ve başı sonu tam sahne boyu olur, o artık müzisyenin elinde olan

bir olay. Ama bir müzik üzerine yapıyorsan zaten en kolayı.

SORU: Biraz önce konuşmanızda bir film için yapmış olduğunuz müziğin diğer filmlerde de kullanıldığını ifade ettiniz. Benim yaş grubumda olan arkadaşlar da o dönemde yapılan filmleri hala severek izliyoruz. Her birinin konusu içerisindeki karakterleri farklı olmasına rağmen bir film için yapmış olduğunuz müziğin diğer filmlerde kullanılması ve beğenilmesini siz nasıl değerlendiriyorsunuz?

CEVAP: Bu her şeyden önce etik anlamda doğru bir şey değil. Telif yasaları şimdiki gibi işliyor olsaydı böyle bir şey yapamazlardı. Gerçekten cezası bayağı yüksek. Ben sinemayı aslında çok severim, o kullanan insanlar benim çok yakın dostlarım, ağabeylerim, yapımcısı, oyuncularını, yönetmeni hepsi öyle. Böyle bir şey yapmışlar ama şöyle bir faydası da var. Maddi düşüncecek olursak o filmler sadece televizyonda oynuyor, ben onların hepsini tespit ettim ve MESAM’a bildirdim. Yani o müziğin, o filmin içinde kaç dakika, kaç saniye geçiyorsa bana oradan bir telif ücreti geliyor. Oradan gelen parayla 99’da bir Honda Jeep aldım, ondan önce ise hep 2. el arabam vardı. Şimdi artık eskisi kadar yoğun oynamıyorum. Reklamlar da aynı şekilde büyük bir gelir kaynağı. Dizi müzikleri de öyle, en çok geliri dizi müzikleri yapanlar alıyor şu anda.

SORU: Geçmişte çok zor şartlarda çalıştığınızı söylediniz, imkanlar kısıtlı, mono kayıt, kısa sürede hazırlanıyor ama şu an Türkiye’de sinema ve müzik anlamında

bütçeler arttı, güzel eserler üretiliyor ama şöyle bir sıkıntı var, sizin eserleriniz yıllardır kulaklarda, hafızalarda ve kalıcılığı yüksek. Şu anki eserler tüketim amaçlı, film müzikleri de, müzikaller de gelip geçici oluyor. Şartlar kolaylaştıkça mı bu böyle?

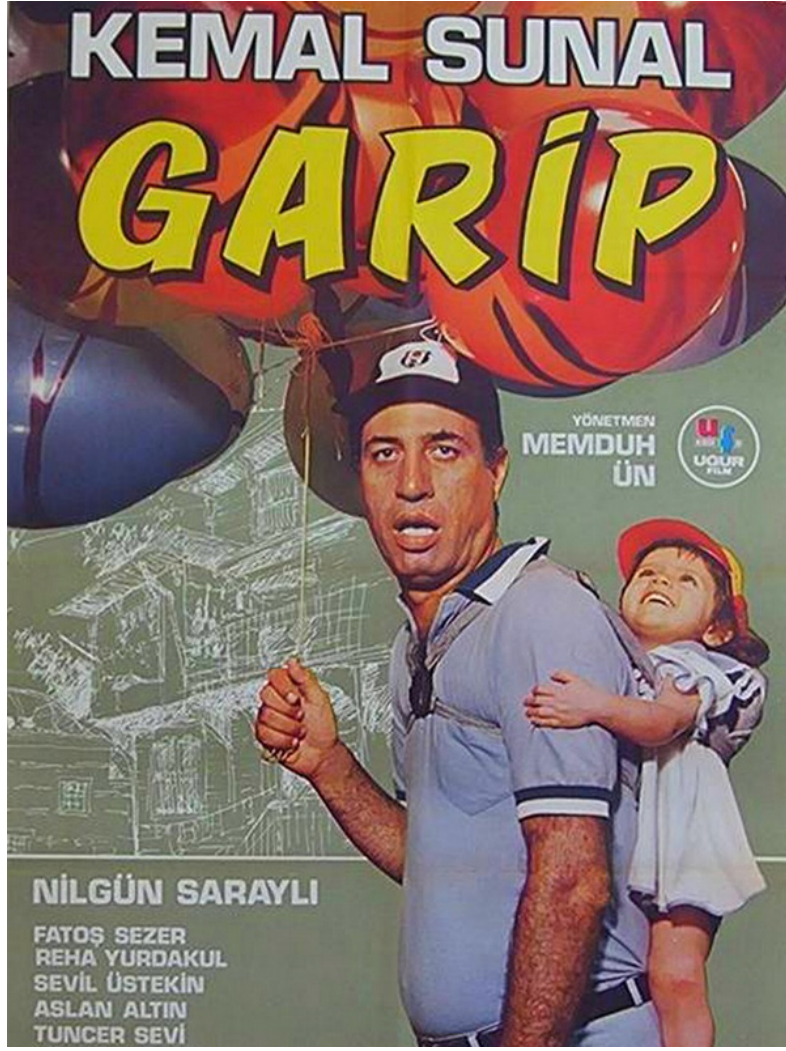
CEVAP: Önce de söylemiştim, akılda kalıcı müzik siparişi diye. Şimdi star sineması dönemi bitti, şimdi hikaye, sağlam bir senaryo var. “Türkan Şoray’ı oynatın da senaryo ne olursa olsun” yok. İmkanlar çok

gelişti. Sonsuz sayıda enstrüman rengi kullanabiliyorsun, bütçe varsa canlı da çaldirabiliyorsun, yapımcı firmalar var, bu işin önemini iyi biliyorlar ve müzik için gerekli bütçeyi ayırıyorlar. Fahir Atakoğlu bu konuda olağanüstü başarılı bir müzisyendir, akılda kalıcılığı sağlar. Bugünkü sinemayla, Yeşilçam dönemini karşılaştırmayın, yanlış olur. Bugün de, o zaman da sinema mantığı gişe amaçlı ama o zaman star vardı, şimdi star yok. Filmin çok önüne çıkacak bir müzik istenmiyor, öyle bir talep yok. Yönetmenler, prodüktörler müzikten çok iyi anlıyorlar, bunu espri olarak söylüyorum. Hiç anlamıyorlar ve gelip sana ahkam kesiyorlar. O yüzden bıraktım sektörde çalışmıyorum. Adam Cahit Berkay'a diyor ki, "Bana bir müzik yap da, bakalım görelim ne yapıyorsun?" Ben de cevap veriyorum, "Sen de filmi çek de göreyim ne yapmışsın?" iki tane filmi öyle gönderdim geri, çamur gibi film yapmışsın. "Ben buna müzik yapmam dedim."

SORU: Sizler 60'lı 70'li, 80'li yıllarda müzikler yaptınız ve Türk toplumunun kültürel yapısını yansıtıyordu bu müzikler. Bugün sizin o yıllarda yaptığımız kültürel motifler dizilimleri bugün modern enstrümanlarla yaptığımızda farklı tarzlarda yorumlanabiliyor. Bizler de gençler olarak sizlerin yaptığı gibi müzikleri de 2019 dönemlerinde yapabilir miyiz ve bunun için ne yapmalıyız?

CEVAP: Kendini dinleyeceksin, besteleri dinleyeceksin, besleyeceksin kendini, ayırım yapmayacaksın. Türk Sanat Müziğinin de güzel örneklerini, Dede Efendi'yi de

bileceksin ama türkülerin alayını bileceksin, dinleyeceksin, dinlerken bizim edebiyatımızı okuyacaksın. Moğolların yolunu Yaşar Kemal'in Üç Anadolu Efsanesi isimli kitabı çizmiştir. Üç hikâyeye vardı, bir tanesi Ağrı Dağı Efsanesi, ikincisi Alageyik Destanı. Ben Alageyik Destanı'nın iki versiyonunu biliyorum. Radyo vardı o zamanlar. "Ben de gittim bir geyik avına" diye iki versiyonu vardır melodik anlamda. Moğolların repertuarına o parça girmiştir. Yaylı tambur çalıyorum. Ağrı Dağı Efsanesi'nde bağlama, çünkü biz yurt dışına gitmeyi amaç edinmiştik Moğolları kurarken gidelim orada meşhur olalım, çok para kazanalım grubun kuruluş amacı buydu. Ama dedik, biz oraya gidersek plak şirketlerinin önünde uzun kuyruklar vardır, o kuyruklara sen de gireceksin, sıra sana gelecek mi? Bu soruyu sorduk kendimize, ne yapmamız lazım? İşte orada ben bağlama, kabak kemane, yaylı tambur bunları devreye soktum, rahmetli Engin Yörükoğlu da askıda kaşık, bunları devreye soktu. Biz bu enstrümanları batı müziği enstrümanları ile harmanladık. Hemen gidip bir demo yaptık. O kuyruğun en başından şirketin içine girmeyi başardık. İşte o ödül kazandığımız albümü yaptık. Akademik bir ödül olduğundan maddi getirisi yoktu. Patemarkoni o zamanın dünya çapında büyük plak şirketi, Philips ve CBS. Üçünden bize kontrat geldi, Biz CBS ile kontrat imzaladık. Fakat bir türlü solist derdini çözemedik. Barış manço ve Selda Bağcan ile olmadı. Cem Karaca ile girdik stüdyoya. Namus Belası çıktı ortaya. Menajerler konser bağlayınca iki sene bir türlü gidemedik o kontrat öyle

kaldı. Grup dağıldı, Moğollar'ı bitirdik. Daha sonra ben Amsterdam'da barmenlik yaptım. Paris'te elektrik işi yaptık, dam indirdik. Diploman geçmiyor. Grup yok, dağıldı. Paris'te ilk Türk lokantasını açtık. Varlıklı bir abim vardı, nur içinde yatsın Şeref Abi. Türk lokantası açtık bir de güzel bir aşçı buldum. Şeref Abi "Parayı sen başında duracaksan vereceğim, yapalım burayı" dedi. Açtığımız gün dükkân para basmaya başladı. Ben sabahın erken saatinde elimde el arabası, toptancı manava gidiyorum, bir kasa domates, bir kasa patlıcan. Yani hayat şöyle bir şey, bir kere ben alnımın teriyle çalıştım. Hiç ucuz, beleş bir şeye yeltenmedim. Çünkü muhakkak bir yerden acısı çıkar onun. Ama azmedersen de her zaman bir kapı açılıyor. Azmetmek önemli yani. Dibi boyladığın günler oluyor,

orada pes etmeyeceksin. Gençsin elin ayacağın tutuyor, kafan çalıyor, bu geçici bir dönemdir. Dibe vurabilirsin ama her şey geçici. Bak benim yavrumda burada, ne oldu, ne olacak, şimdi animatör oldu, bir de torun verdi bana Allah, keyfe bak.

SORU: Film ile ilgili yaptığınız müziklerle ilgili soru sormak istiyorum. Ömer Kavur'un Kırık Bir Aşk filmine hayranım, defalarca müziği için bile izlemiştir. Müziğini sizin yaptığımızı sonradan öğrendim. Müzikteki hikâyeyi hep merak ettim. Oradaki hikâyeye Ömer ile Aysel'in gerçek kırık bir aşk hikâyesi mi? Yoksa sizin kırık bir aşk hikâyesiz mi?

CEVAP: Çok iyi yakalamışsın. Kırık Bir Aşk Hikâyesi benim Ömer ile ilk filmimdir. Antalya'da 2. Altın Portakalımı almıştım. Filmi izledik, gittik ben evde oturdum ve tema hazırladım. Şimdi alışkanlık var ya, akılda kalıcı frapan müzik yani, çıkarken ışıkla çalın falan. Ömer'i tanımıyorum, o tarafını bilmiyorum. Ben bir müzik hazırladım öncelikle jenerik müziğiyle başlarız müzik kayıtlarına. Çaldım, ışık yandı yine Necip Abi kayıttaydı, "Ya Ömer müziği çok frapan, melodik buldu" dedi. "O zaman bugün paydos edelim yarın devam edelim." Ben eve gittim oturuyorum, elimde gitarım, düşünüyorum kırık bir aşk hikâyesi filmi de biliyorum izlemiştir, bak ne geldi aklıma biliyor musun? "Filmin ismi Kırık Bir Aşk Hikâyesi ya müzik de kırık olsun" dedim, ertesi gün girdik. Ömer "Tamam işte bu" dedi. Bu da akılda kalıcı oldu ama kırık oldu işte.

SORU: Kişisel veya mesleki hayatınızda keş-

keniz var mı?

CEVAP: Bu yaşta baktığımız zaman keşkeler daha net gözükür. Şu an ben 73 yaşındayım, iyi ki dönmüşüm Fransa'dan 1982'de. Rasist şeylere maruz kaldık, Fransa'da sanat yaptığın zaman baş üstünde tutuyorlar ama bir Fransız'ın yaptığı işi sen yapıyorsan konuşmandan hemen anlıyorlar, "Nerelisin?" diyorlar, "Türk'üm" deyince aşağılayıcı sözlere başvuruyorlar. Benim burada bütün legal belgelerim vardı. Her şeyim vardı, 3 bin Frank da geri dönüş teşvik primi vardı. Onu bile almadan döndüm ben. Gelince özel bir şirkette çalışmaya başladım. Müzik yapmamın imkânı yok, sinema filmleri dibe vurmuş, porno filmleri çekiliyor sadece. Gazino dönemi bitmiş, tavernalar başlamış. Müthiş bir baskı var. Çalıştığım özel şirket akrabamındı. Irak'ta 380 tane anahtar teslimi trafo tesisi inşaatına işveren vekili olarak işe girdim. Oraya git gel derken İran-İrak Savaşı var, ihracat yapmayı öğrendik, işçilerin gıda ihtiyacını karşılamak için o işe girdik. 1 hafta içinde bir anonim şirket kurdum. Okul arkadaşlarım güzel noktalara gelmişler hepsi. Onların sayesinde ihracat yapmaya başladık, bana da yüzde 5 hisse verdiler. Irak'a 1 milyon 50 bin dolarlık avize taşı, ayna ve masa camı, işlenmiş kumlu süslü olarak. O arada eşimle tanıştık, evlendik. Komik bir şey anlatayım yine teftişe gittim Bağdat'a, birisiyle tanıştık adam Saddam'ın yeğeniymiş, Irak'a sigara ve kuruyemiş ithalatını o yapıyormuş. Şirkete gidip faks çektim, ilk gelen işçi ile ne kadar çeşit kuruyemiş varsa hepsinden yarımşar kilo gönderin diye. Üç gün sonra bavulla geldi kuruyemişler. Adamı

çağırdık, koyduk masaya kese kâğıtlarını, adam bir avuç fındık alıyor, yiyor, “Ooo şivey şivey beş ton” diyor, diğerinden alıyor, “Şivey şivey dört ton” diyor. Antep fıstığını aldı yedi “Ooo şivey şivey sekiz ton” dedi adam. Benim Türkiye’deki asistanıma dedim ki “Git bunları alacağımız yerlerden fiyat al” fakat İran- Irak Savaşı yüzünden maddi durum kötü, Irak’ta bu iş olmadı. O sene benim yüzümden antepfıstığını iki katı pahalı yedi bu Türkiye. Zaten Türkiye’nin yıllık üretimi 15 ton, yarısına ben talip olmuşum..

KEMAL SUNAL

RENKLİ

ÇÖPÇÜLER KRALI

ŞENER ŞEN AYŞEN GRUDA İHSAN YÜCE
TÜRKER TEKİN ERDAL ÖZYAGCILAR NEJAT GÜRGEN

1951 Isparta

Cahit Berkay ve Babası

1967 Altın mikrofon turnesinde
İzmir otelinin önü

1976 Kütahya Hava Eğitim Tugayı

1966 Radyo Evi

1968 Eylül-Fatma Girik ile..

Sanatçı

Cahit Berkay

İlham veren üniversite

Cahit BERKAY

03 Ağustos 1946'da Isparta'da doğdu. 1965 yılında profesyonel müzik yaşamına adım attı. Türk müzik kültürüne yeni bir soluk kazandıran tarzıyla bugünün gençlerine rol model oldu. Çok sayıdaki film, dizi, belgesel müziği ve albümler ile Anadolu ve Türk müziğini ulusal ve uluslararası ortamlarda tanıttı. "Anadolu Rock" türünün ülkemizdeki ilk temsilcilerinden biri olarak Anadolu ezgilerini evrensel bir müzik formuna ulaştırdı.

**SÜLEYMAN
DEMİREL
ÜNİVERSİTESİ**

Süleyman Demirel Üniversitesi **Kurumsal İletişim Merkezi** / Kasım 2019

www.sdu.edu.tr

[sduniversitesi](https://www.facebook.com/sduniversitesi)

[@sd_universitesi](https://twitter.com/sd_universitesi)

ISBN: 978-605-9454-41-4